

Profesorius Pietras Umbertas Dinis
(Pietro Umberto Dini)
Lietuvos mokslų akademijos užsienio narys nuo 2007 m.

Italų kalbininkas gimė 1960 10 05 Italijoje, Pietrasantos mieste. 1980-1984 m. studijavo Pizos universitete, 1983-1984 m. Vilniaus universitete. 1986–1987 m. stažavosi Krokuvos universitete, 1988–1995 m. dirbo Potencos Basiliacatas universitete. 1995–1996 m. Humboldto stipendininkas Giotingeno universitete. 1997 m. dėstė Oslo universitete. 1998 m. – Čikagos Ilinojaus universiteto Lituanistikos katedros stažuotojas. Nuo 1998 m. – Pizos universiteto profesorius, dėstantis baltų filologiją, lietuvių kalbą ir kultūrą, bendrąją lingvistiką bei vertimo teoriją.

Pagrindinės P. U. Dinio tyrinėjimų sritys – istorinė gramatika, baltų kalbų ryšiai su kitomis indoeuropiečių kalbomis, prūsų kalba, senieji lietuvių kalbos paminklai, lietuvių kalbos tyrinėjimo istorija, bibliografija.

Pirmasis reikšmingesnis P. U. Dinio lituanistikos darbas – monografija „Martyno Mažvydo šv. Ambraziejaus giesmė“ (Roma, 1994 m.). Kitas svarbus jo veikalas – „Lysius H. J. Mažasis katekizmas“ (Vilnius, 1993 m.). Apie šiuos senuosius lietuvių kalbos paminklus kalbininkas paskelbė ir daugybę straipsnių.

Pats svarbiausias P. U. Dinio baltistikos veikalas – „Baltų kalbos“ (Florencija, 1997 m.). Tam tikru atžvilgiu šiam P. U. Dinio veikalui baltistikos istorijoje nėra lygaus: 1997 m. jis paskelbtas italų, 2000 m – lietuvių ir latvių kalbomis, 2002 m. – rusų kalba, taip pat jis jau yra išverstas į anglų kalbą. Tik pasirodęs veikalas Italijoje buvo apdovanotas prestižine premija, susilaukė recenzijų prancūzų, amerikiečių, italų, lenkų, latvių ir lietuvių mokslinėje ir kultūrinėje spaudoje. Ypač palankiai šią knygą sutiko baltų kraštai.

P. U. Dinis yra ir geriausių italų kalba paskelbtų informacinio pobūdžio darbų apie Baltijos šalis: „Baltijos žiedas“ (1991 m.), „Baltijos respublikos“ (1994 m.) autorius.

Lietuvių kultūrai P. U. Dinis labai daug nusipelnė ir kaip vertėjas. Italų kalba paskelbta jo versta lietuvių poezijos antologija „Žemininkų ilgesys“ (1989 m.), buvusio Lietuvos užsienio reikalų ministro Juozo Urbšio atsiminimai „Suniokota žemė“ (1990 m.), Justino Marcinkevičiaus „Mažvydas“ (1993 m.), Tomo Venclovos poezijos rinktinė „Penkiasdešimt vienas eilėraštis ir vienas laiškas“ (2003 m.), lietuvių poezijos almanachas „XIX a. antrosios pusės lietuvių poezijos žemėlapis“ (2006 m.) ir kt.

Kalbininkas taip pat paskelbė įvairių šalių spaudoje daugybę lietuvių kalbotyros, kalbos istorijos straipsnių. Su Nikolajumi Michailovu 1995 m. įsteigė žurnalą „Res Balticae“. Kartu su Vilniaus universiteto prof. Bonifacu Stundžia parengė ir Vilniuje išleido žymiojo italų baltisto Giacomo Devoto raštų knygą „Baltistikos raštai. Scritti baltistici“ (2004 m. lietuvių ir italų kalba).

P. U. Dinis yra Latvijos MA užsienio narys (2003 m.), VU garbės daktaras (2005 m.). 2002 m. kalbininkas apdovanotas Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordinu, 2007 m. – Šv. Jeronimo premija. Kultūros ministerijos apdovanotas aukščiausiu apdovanojimu, garbės ženklų „Nešk savo šviesą ir tikėk“ (2016).

Daugiau informacijos: http://www.lma.lt/uploads/Uzsienio_nariai_eng/Dini_Eng.pdf

2019 07 24